

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine
professoris**

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo iii. p[ro] d[omi]nica xi. post Tirnita[tis]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Sermo. II.

Fo. CXI

lam diuinā. **T**ū dī Boeci. Lū oia vicia doloris. s. amara cordis cōplūctio propter fugiat a deo: sola superbia se opponit deo. q̄ā p̄cutiebat peccatum suū dicēs p̄ hūlē cōfessionē. **D**e oia potes p̄petu esto mibi bis de resistit. **A**d illud qd̄ obijcit p̄ suis p̄ctōri. nō attēdas huius cordis prauitatem: p̄bia diffīclime cauet: dicendū. q̄ hoc nō est p̄pter v̄hemētā impugnatiōis: b̄z p̄petu latētā. ideo nō h̄z maximā grauitatē anteq̄ p̄ rōnis iudicium dēphedat. **H**ec Tho. **P**ro fundāmēto. **O**is supbia aduersus p̄ncipē graui plectēda est punitōe. **V**irgili. vj. eneid. Parcere subiectū tē de bellare supbos. Et Gal. in aleran. Parce hūlli: facilis orāti: frage supbū. Et Arist. r. eth. Inobedīctib⁹ tē rebellib⁹ oportet pe nas apponere. Sed queris. An supbia rē. **D**ic r̄y ve s. Post r̄fisionem dicas. Utere magne grauitatē ē supbia: q̄ postq̄ depre bēdī p̄ rōnē facile euitari posset tam ex cōsideratiōe p̄p̄rie infirmitatē q̄d̄ diuinā ma festatē. vnde maximā deo infert iniuriā. **J**ob. xv. Quid tumet h̄z deum spūs tu⁹? Audite o supbi⁹ tē rebelle⁹ tē timete oēs legis diuinē trāsgressores. **D**agma em supbia est (dt Hiero.) aduersus dei viuere volūtātē. Auferte itaq̄ oēm supbiā: qm̄ supbia a reḡ celesti excludit. **F**igura Gen. iiij. Primi parētes de padis̄ terrestri p̄ sū am supbia fuerūt electi. Paradisus aut̄ ille terrestris figura erat padisi celestis. **P**s. Hō cum in honore esset nō intellexit: cōparatē ē tumet: insipiētib⁹ rē. **S**ecundar. In p̄cēd. rē. **H**ic dicendū de scō/qd̄ c: publicani hūllatio cōmedanda: de q̄ dī in euangelio. Et publicanus alō ge stas nolebat nec ocl̄os ad celū leuare: sed pec. pec. su. di. **D**e p̄petu esto mibi p̄ctōri. In quib⁹ tria notant quibus patet humilitas publicani.

Primū est cōcūssio tumoris.

Secundū est cōcūssio pudoris.

Tertiū est afflictio doloris.

Primū īgit̄ rē. Erat em̄ alonge stans p̄p̄ timo: ē/nō se dignū reputās p̄p̄ accedere. **L**euare: sed p̄c. pec. su. di. **D**e p̄petu esto mibi p̄ctōri. In quib⁹ tria notant quibus patet humilitas publicani.

Primū est recognitio offense maiestatis.

Secundū est inuictatio dī. (tis. Deus. uine pietatis. p̄petu esto.

Tertiū est confessio p̄p̄ie iniqtatē. mībi p̄ctōri. Aug. Dign⁹ est misēdia q̄ sp̄i rituali labore q̄rit grām. **E**xemplūz de scholari q̄ lēp̄it p̄ctā sua in scedula: ut narrai Lesari. Gide in ser. de epiph. ser. vj. **E**rti ar. Aug. rē. Multū ḡ utilis ē humilis p̄fessio. Nā ut dī lō Quia. ff. p̄socio. Parcere sp̄ote cōfidenti. Et sicut h̄z r̄i. q. iij. Iuistū. circa si. Confessio humilis in malis melior est q̄d̄ in bonis sup̄ba glātio. Pone talē casum. Aliq̄ h̄z duos filios q̄ tē ambo offēderūt patrē: M̄t tē altero graui. veniūt ambo rogaturi. p̄venia: q̄ min⁹ offendit se iustificat tē laudat tē seruitū qd̄ p̄t̄ fec̄ exprobrat. Qui p̄o graui se humiliat tē humiliter misēdias roget. Lui p̄t̄ parcere debet pater. Lerte ei q̄ se humiliat. Expone rē. **P**s. Tu p̄plū humili salū facies.

Sermo. ij. p̄ dñica. xj. post Trinita.

OMNIS qui se

Orc. B̄ia dei sum id qd̄ sum. j. Loy. xv. Huius mīne considerab̄

Timor dñi q̄ gruit hūlib⁹. et Eccl. i. Radix sapie timere deū. **S**ecundū est:

cū nibil sit: ipse seducit. **O**is rē.

lum leuare p̄ secūdū p̄ctōr. Eccl. iij. Est

ofusio adduces glāt. Sed heu mīli eru-

Primū ar. An supbia sit p̄ctū specia-

platiua: q̄ nullū p̄ctū sine supbia aut po-

erubescit corā deo. Berñ. Pudet ablui et

tuit esse aut poterit. Lōtra. Aug. li. dñna

nō pudet inquari. **T**ertiū est afflictio tura tē grā: dī supbiā esse p̄ctū mītu disre-

pp. 5

Dominica.xi.post Trinitatis

tum ab alijs s' vicijs Gen' aut n' distinguit
aspicio. Ruidet Tho. q. i. q. clxij. Pec-
catū supbie duplū considerari pot. Uno lñō
fm p̄pia sp̄m quā h̄z ex rōne p̄pia subie-
cti. Et h̄ mō est sp̄iale p̄cim. qz h̄z specia-
le obiectū. Est em amor inordinat' p̄prie-
tate. Alio modo fm reducuntaz in
alita pctā. et sic h̄z qndā generalitatē inqntu-
rū ex supbia oriri pot oia pctā. Et hoc du-
plici rō. Uno mō p se: inqntuz oia pctā
ordinant ad finē supbie q est p̄pia excellē-
tia. Alio mō idirecte z qslī p accidēs. s. re-
mouēdo phibēs: inqntū. s. p supbia lñō cō-
fēnit diuinā legē p quā phibet a peccan-
do. fm illō Hiere. q. Lofregisti iugū: ru-
pisti vincula: dixisti/nō seruia. Ag illō at-
qđ obijcī dicendū q illa autoritas intelli-
git qntū ad exterioē effectuz supbie q est
p̄cept' p̄cepti: nō qntū ad affectū. Nō em-
p̄fit p̄cim ex p̄ceptu: sed qnq̄ ex ignoran-
tia: z qnq̄ ex infirmitate. Hec Tho.

Profundamēto. Multū est cauēda su-
pbia. Ad qđ myltru valet cōsideratio bre-
vitatē z miserie p̄dicionis hui' vite. Ala-
nus de plāctu nature. Lalcare si vis colla-
supbie: pēsa caduce pōdus origis: vite la-
borēs: mortē apocopā. Sed heu sicut dicit
Gen. ad Lucil. In h̄ oēs fallimur q mor-
te nō p̄spicim': magna ps ei' īā p̄terit: q
qd etat̄ nre retro est: mors tenet. Et p̄p
defectū talis p̄sideratiois supbim'. Sed
qris An supbia r̄c. Dicr̄. vt s. Et exim-
de dicas. Rep̄ma f̄g supbia z sic rep̄munt
oia mala. qz vt d̄. Eccl. i. Initii ois pec-
cati supbia. Et Hiero. Quid tāsupbum:
qd ve tāngratū q aduersus eius vluere
voluntatē q ideo imp̄at nob vt cām hēat
remunerādi. Audire o supbi pctōres: i. or-
rigibiles: luxuriosi: fraudulentē z c. Lerte
ppter vestra supbia z duriciā tandem est: in
infernū submergendi. Figura Gen. vii.
in gigātib: q ppter supbia in diluvio p̄ierit.
Sic oēs supbi pereunt in diluvio inferni.
Ps. Oculos lupboꝝ hūiliabis.

Eccl̄us ar. In p̄ced. r̄c. In isto d̄i-
scendū de tertio: qđ est vtriusq̄ cōclu-
sio memorāda. qz vt d̄. dñs. Amē dico vo-
bis: qz desēdit hic iustificat' in do. su. ab
illo. qz ois q se exalteat r̄c. Ub̄i ponit dñs
tres notandas cōclusiones

Prima est cōclusio notande compatōis,

Sedā est cōclusio hūiliandc p̄suptōis.
Tertia est cōclusio exaltāde hūiliatiōis
Prima est r̄c. cū d̄. Amē dico vobis: de-
scendit. s. de domo dei/bic. s. publican⁹ in/
sticat'. i. de impiō p̄ grām fact⁹ iust⁹: in
domū su. ab illo. i. plus q̄ ille. v̄l ab illo. i.
p̄ illo remanēte in fecib⁹ suis. Et merito:
qz habebat ille iusticiā p̄sumpta: hic vera
Ille apud deū ex fide z hūilitate iustificat' est
Un fm Aug. enūerationi meritor⁹ p̄ferit
p̄fessio peccatoꝝ. Basili⁹ Si tibi est p̄sia
alicui⁹ boni opis/cela illā: et pctā tua cito
p̄duc in mediū vt deleat ea dñs cu ea con-
fessus fuerit. Nō te iustifices orās ne sicut
pharisse ille exeras p̄dēnat'. Dejēto pu-
blicani vt ita sicut ille delictoz tuoz veni-
am inuenias. Sedā est cōclusio hūiliatiōis:
de p̄suptōis: cum d̄. Ois qui se exaltat
hūiliabit. Judith. vj. Desua p̄tute glori-
ante hūilias. Et nota bñ qđ dicit dñs.
Ois q se exaltat hūiliabit. Ois iquā vni-
versaliter sine exceptiōe: q se exaltat supbi
endo hūiliabit z dejēcieſ: vel in h̄ seculo p
miseriā: v̄l i futuro p penā eternā. Ter-
tia est cōclusio exaltāde hūiliatiōis: cū d̄.
Et ois q se hūiliat spōte p̄ p̄niam z pctōz
p̄fessionē exaltabit in glā. Job. xxv. Qui
hūiliat' fuerit: erit in glā. Et in notandū
q̄ triplex est humilitas.

Una viciosa.

Alia dolorosa

Et tertia virtuosa.

Prima i. q̄ est viciosa. cuiusmodi ē humi-
litas hypocritaz q̄ fingūt hūilitatē vt ad
officia vel bñficia assumant: v̄l ab homib⁹
bonorēt. Eccl. xix. Est q̄ se neq̄ter hūiliat
et interiora ei' plena sunt dolo. Hec est ḡ
humilitas deceptiva. Item viciosa est hu-
militas platoꝝ q̄ ita sūt molles erga sub/
ditos q̄ ab eis tremunt. Eccl. xix. Noli
esse hūiliis insapia tua z ne hūiliat' i stu-
ticiā seducar. Hec ḡ est hūilitas defecti-
ua. Itē viciosa est humiliatio q̄ q̄s dejēc-
tū p̄tē vilitatē. Eccl. xix. Attēde ne sedu-
ctus in stulticia hūiliat. Hec est ḡ hūili-
tas delectua. Sedā est hūilitas dolosa
q̄ sit p̄ tribulationē: dep̄ssione: v̄l da-
mnationē: fm quā hūiliat' a deo superbi.
Ps. Tu hūiliasti sic vulneratū supbū r̄c.
Et Baruch. v. Lōstituit dñs humiliare

Bernio. III.

F. CXII.

Decim mōtē. **T**ertia est hūilitas virtuosa q̄ fm Tho. q. q. clxv. essentialēr consistit in appetitu fm q̄ alioq̄ tempat ipetū ani sui ne inordinate cedat in magna. habet p̄o re gulā in cognitione ut se nō cōstinet hō eē supra id qd̄ est. **E**x interiori tñ dispositōe hūilitas p̄cedit signa qdā extiora in verbis: facit: et gestib⁹: qb⁹ id qd̄ interi⁹ latet manifestat: sicut et in ceteris fructib⁹ accidit. **A**d hāc hūilitatē inuitat nos dñs dicens **D**at. xj. Disceite a me qz mis̄ sum et hūilis corde. **D**e bac ḡ sola hūilitate verū ē qd̄ dicit **O**is q̄ se hūiliat exaltabit. **N**on tandem aut q̄ hec snia: ois q̄ se exaltat hūiliabit: pluries a dño in euāgelio repetitū ut de p̄gnat supbia quā sup oia vicia detestat: et hūilitatē cōmēdet quā sep̄ laudat: re dinoscit. **T**heo. Quia em supbia pl⁹ ḡ alie passiōes vexat homē mētes: ideo crebit: de hac monet Lbryf. **S**um⁹ itaq̄ humiles ut sim⁹ excelsi. **E**xēplū de p̄ctis ex yna parte de lucifero q̄ ppter supbia cecidit. **E**sa. xiiij. Quō cecidisti lucifer q̄ mane orebar. Et ex alia de brā p̄gine q̄ ppter suā hūilitatē rāgliese fuit sublimata. **L**u. j. Respexit dñs hūilitatē ancille sue. **E**rrit art. Aud. zc. q̄ ḡ desideranda est hūilitas. Nā sicut d̄r de pe. dist. j. c. **Z**ir actiōe. **C**or p̄tritū et hūiliatu d̄r nū q̄ lgnit. Incōueniēs aut̄ maximū est si nō hūiliemur. Nā vt d̄r. l. f. **L**. de test. Illō est icōueniēs ad qd̄ sequeit incōueniēs. Ad hoc aut̄ sequit incōueniens damnatiōis. Attendite. Nōne pot̄ eligeret libetī aio p̄ tres gradus deſcedere et i ſecuro eſſe: q̄ ab alto in infimū barath⁹ ab alio violentē p̄cipitari vnde nunq̄ poſſet̄ extrahi. **E**xpone et applica notādo illud Bēr. **D**ater salutis humilitas.

Eccl. xix. Est q̄ se neq̄ter hūilitat. **L**oī tra. **O**rigenes expōnes illō **L**u. j. Respe- xit dñs hūilitatē ancille sue: d̄t. Prope in ſcripturā yna de p̄tutib⁹ hūilitas p̄dicatur. **R**uler Tho. q. q. clxv. Bonū arduū um b̄z aliqd̄ vñ attrahit appetitū. s. ipam rōnem boni. et b̄z aliqd̄ retrahēs. s. ipsam difficultatem adipiscēdi. fm p̄mū insurgit mot⁹ ſpei. fm aliud mōr̄ deſpatōis. Ideo circa appetitū boni arduū necessaria ē ouplex virt⁹. Una q̄ refreget animū ne imoderatē tendat in excelsa: et hō pertiner ad virilitē hūilitatē. Alia que firmat animū cōtra deſpatōē et impellit ipm ad pſe- cutionē magno p̄ fm rōnem recitā: et hec magnanimitas. Pater ḡ q̄ hūilitas ē vir- tūs. Autoritas aut̄ p̄ ab aña parte inducet loquit̄ de falſa hūilitate et ficta q̄ fm Aug. in quadam ep̄la est qdā magna ſuperbia. **H**ec Tho. **P**ro fundamēto. **O**is virt⁹ est circa aliquid difficile. Quidius de ponit. Difficile est fateor: sed tendit in ardua virtus. Quod etiā exp̄ſe de Arnt. q. erb. Ubi dicit q̄ difficile est attingere mediū virtutē. Cum ḡ querit de humilitate An sit tē. **D**ic r̄. tē. Post respōſionē dicas. Multū ergo nobis est necessaria humilitas ne inordinate tendam⁹ ad p̄pria ex- cellentiā. humilitas quippe p̄cipue resp̄bit ſubfectionē hoīis ad deum: ppter qd̄ et alijs hūiliādo ſe subiicit. Ribil aut̄ nob̄ ē tanēcariū q̄ do ſubjici. p̄s. Nōne deo ſub- ſecta erit glā mea: ab ipo em̄ ſalutare meu. Audite ōmiseri p̄cōres: ſomicatores: auariti. nūc nō vult̄ deo ſubq̄i. Certe tandem velit̄ nolit̄ ſubjiciēti ſue iusticie. Audite qd̄ vob̄ dicit Ezech. xxiij. In illa die ſciens q̄ ego dñs cu effudero iudicationē meam ſup̄ vos. **L**oſiderate qm̄ ois ad deuz ſup̄ ſecundū ſuam dēcūt. **F**orta hūili-

Dñica. xij. post Trinitat^s
Sermo. iiiij.

O Rnis qui se modū aut huiliat in regnū e relictis.
rc. Humiliamī sub potēti ma Expone r̄c. Prover. xxix. Sugbz sequit
nu dei vt vos exalteat in tpe vi huiliatas: z humiliē spū suscipit glia.
sitationis. i. Pet. v. Vide s. dñica. iij. ser. di
mone primo. **S** Ecuā ar. In p̄cēd. r̄c. In isto ser. di
scēdū de tribz consideratōibz iductiuis
ad detestationē sugbie.
P Rima ar. An humilias sit virt⁹: **O** Prima est considerare miserande nře q̄
nō. qā qñc sonas in yiciuz. Dicis em Secunda est considerare (litatis.
tio detestande sue fallacitatis.